

**NEĮGALIŲJŲ REIKALŲ DEPARTAMENTAS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo
ministerijai

Į 2023-02-07 el. laišką
2023-02-22 Nr. (3.16)-SD

jurgita.gajauskiene@socmin.lt

DĖL PROJEKTŲ PAKETO DERINIMO

Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Departamentas) išnagrinėjo pateiktą Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas Nr. 1), Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11, 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11(1) straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 41 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui projektus.

Teikiame Departamento pastabas ir pasiūlymus dėl Projekto Nr. 1:

1. Departamentas 2022-07-08 raštu Nr.(1.4. Mr)-SD-718 siūlė įteisinti pagalbos priimant sprendimus paslaugą, ją priskiriant prie specialiųjų socialinių paslaugų. Šio pasiūlymo neatsisakome ir teikiame jį pakartotinai.
2. 2 straipsnio 14 dalyje apibrėžiama sąvoka „Senyvo amžiaus asmuo“. Siūlytina ją koreguoti ir šią asmenų grupę vadinti „Sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo su negalia“. Žodis „senyvas“ yra vertinamojo pobūdžio, o apibrėžtų vertinimo kriterijų nėra. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra aišku, kuo skiriasi nuo to paties straipsnio 22 dalyje apibrėžiamų asmenų su specialiaisiais poreikiais ir kurie yra iš dalies ar

visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, dalyvauti visuomenės gyvenime.

3. 2 straipsnį siūlome papildyti „socialinės problemos“ sąvoka. Nesant "socialinės problemos" apibrėžties, bus problematiška įvertinti, kokios aplinkybės ar pan. priskirtinos socialinei problemai ar socialinei rizikai. Socialinės rizikos sąvoka apibrėžta, todėl siūlytume apibrėžti ir socialinės problemos sąvoką. Moksliniuose straipsniuose yra „socialinės problemos“ apibrėžimų. Kaip galimą variantą siūlytume:

„**Socialinė problema** - bet kokia būseną ar elgesys, turintis neigiamų pasekmių daugeliui žmonių ir kuris paprastai pripažįstamas kaip sąlyga ar elgesys, kurį reikia spręsti.“

4. 14 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog Savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas <.....> *finansuoja* tiesiogiai socialinę priežiūrą, laikiną atokvėpį, socialinę globą sudarant sutartį su akredituotą socialinę priežiūrą, akredituotą laikiną atokvėpį teikiančiu socialinių paslaugų teikėju ar socialinės globos įstaiga dėl asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidų finansavimo, jeigu šias įstaigas ar socialinių paslaugų teikėjus pasirenka pats socialinių paslaugų gavėjas (globėjas, rūpintojas), neįgaliojo aprūpintojas, kiti teisėti asmens atstovai ir jeigu šioms paslaugoms nustatytas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikis.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos savivaldos įstatymo redakcijoje, kuri įsigalios nuo šių metų balandžio 1 d., tokia mero funkcija nenumatyta, siūlytume koreguoti Projekto Nr. 1 14 straipsnio 3 dalies 9 punktą.

5. 15 straipsnio 7 ir 8 punktuose po žodžio „pagalba“ siūlytina įterpti žodžius „ar organizuoja metodinės pagalbos teikimą“. Tokiu būdu, esant poreikiui, būtų sudaryta galimybė samdyti išorinius ekspertus.

6. 18 straipsnyje siūlytina reglamentuoti, kokia tvarka, aprašu ar metodika vadovaujamasi vertinant asmens nesavarankiškumo lygį.

2 straipsnyje numatyta nuo 2025-01-01 atsisakyti nesavarankiškumo lygio vertinimo. Socialinių paslaugų įstatymo naujos redakcijos įsigaliojimo data – 2023-07-01. 1,5 metų laikotarpis yra pakankamai ilgas, todėl, siekiant išvengti neobjektyvaus vertinimo, siūlytume vis tik reglamentuoti nesavarankiškumo vertinimo metodiką (kriterijus). Atsižvelgiant į tai, kad bus tvirtinamas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas, siūlytume nesavarankiškumo lygio kriterijus reglamentuoti šiame apraše.

7. Siūlytina papildyti 21 straipsnio 3 dalyje siūlytina konkrečiai nurodyti, kuriuos įstatymo straipsnius (ar jų dalis) turi atitikti socialinių paslaugų įstaigos, teikiančios socialinių dirbtuvių paslaugą. Taip pat siūlytina atsisakyti nuostatos, jog socialinių paslaugų įstaigos, teikiančios socialinių dirbtuvių paslaugą, pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą negali būti pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju ir skaičiuoti pridėtinės vertės mokestį bei mokėti jį į biudžetą.

8. 21 straipsnio 12 dalį nurodant, kad individualios priežiūros darbuotoju gali dirbti ir socialinis darbuotojas, atitinkantis šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus. Socialinio darbuotojo kvalifikacija yra aukštesnė nei numatyta šioje dalyje (asmenys, įgiję socialinio darbo ar socialinės pedagogikos kvalifikacinį (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį), todėl žemesnės kvalifikacijos darbą socialiniai darbuotojai gebėtų dirbti ir neturėtų būti sudaromos kliūtys jiems įsidarbinti.

Dėl kitų teisės aktų projektų pasiūlymų ir pastebėjimų neturime.

Direktorė

Eglė Čaplikienė

Dalia Čekatauskienė, tel. +370 658 88406, el.p. rasa.sivickiene@ndt.lt
Lina Gulbine, tel. +370 650 52666, el.p. lina.gulbine@ndt.lt
Irma Kalinauskienė, tel. +370 658 88393, el.p. irma.kalinauskiene@ndt.lt
Simona Artimavičiūtė-Šimkūnienė, tel. +370 659 73542,
el.p. simona.artimaviciute@ndt.lt